

Mariannum

Týždenník Rímskokatolíckej farnosti Vranov nad Topľou - Čemerné

Ročník VI./2013

Číslo 3

Sv. Lucia – najväčšia bosorka či náš vzor?

Práve preto, že nie som poverčivý a naschvál sa nechcem dať zotročiť poverám, pretože naozaj platí, že „kto v povery verí, v Boh neverí“, práve preto som si všimol v tomto týždni zaujímavú vec, že spomienka na sv. Luciu vyšla na piatok 13.-teho. Mnohí ľudia majú už dosť čo robiť, aby zvládli piatok 13.-teho ktoréhokoľvek mesiaca, nieto, aby ešte na tento deň vyšla sv. Lucia, ktorá v poverách a legendách je spomínaná v súvislosti s tým, že vtedy mohli ľudia vidieť lietať na metlách strigy. Je pravdou, že pred zavedením gregoriánskeho kalendára bol 13. december považovaný za najkratší deň v roku. A vystihuje to aj úslovie: „Lucia z noci upíja, ale dňu nepridá“ alebo „Svätá Lucia ukazuje svoju moc, lebo nám dáva najdlhšiu noc“. Aj napriek kresťanským legendám sa verilo, že Lucia bola najväčšou bosorkou a že v noci sa stretávajú vospolok všetky strigy. A práve táto jej nezaslúžená povest' spojená s dátumom a dňom ma vyprovokovali k tomu, aby som sa pri sv. Lucii pristavil. Pretože, aj keď žila 1700 rokmi, zachovali sa myšlienky, ktoré povedala, a ktoré udivujú aj dnes. A ešte na dôvažok k jej významu - je jedinou sväticou, ktorú si uctievali aj luteráni v Nórsku a Švédsku. Útržky z jej životopisu: *Lucia sa narodila v Syrakúzach (Taliansko)*

bohatým rodičom a bola vychovávaná v kresťanskej viere. Ako mladé dievča zasvätila život Bohu. Svoj sľub panenstva držala v tajnosti, keďže jej matka si želala, aby sa vydala za mladého pohanského chlapca. Matka plná vďačnosti za vyzdravenie zo svojej choroby pri hrobe sv. Agáty na Luciu podnet, dala svojej dcére súhlas, aby držala sľub panenstva. Odmietnutý a zahanbený nápadník udal Luciu ako kresťanku. Bolo to v čase Diokleciánovho prenasledovania kresťanov. Lucia bola predvolaná pred súd. Sudca ju presviedčal ako mohol, aby sa vzdala svojej viery. Ona mu však odpovedala: „Vaše naliehanie je zbytočné. Nikdy ma neodlúčite od lásky k môjmu Pánovi, Ježišovi Kristovi.“ Opýtal sa jej: „A ak ťa budeme mučiť, znesieš tú bolesť?“ „Áno, lebo my, ktorí veríme v Krista a snažíme sa viesť čistý život, máme Duchu Svätého, ktorý žije v nás a dáva nám silu, inteligenciu a česť.“ Vtedy jej sudca pohrozil, že ju odvedie do nevestinca, aby potupil jej česť. Ona mu na to povedala: „Telo sa nakazí len vtedy, ak duša privolí.“ Aj sv. Tomáš Akvinský obdivoval túto odpoveď sv. Lucie. Nech nám sv. Lucia vyprosuje milosť, aby naša duša vládla nad telom a nie naopak, a aby sme pochopili krásnu pointu toho, že inteligenciu, česť a silu trpieť nám dáva Boh a spolupráca s Ním.

(Marek Kunder)

VIANOČNÉ KOLEDY - ICH PŮVOD A VÝZNAM

Na Slovensku sa s koledami ako piesňami stretávame najmä v predvianočnom a vianočnom období. Sú už súčasťou našej histórie a národného kultúrneho dedičstva. Ako sa formovali koledy a ako ich chápú vo svete?

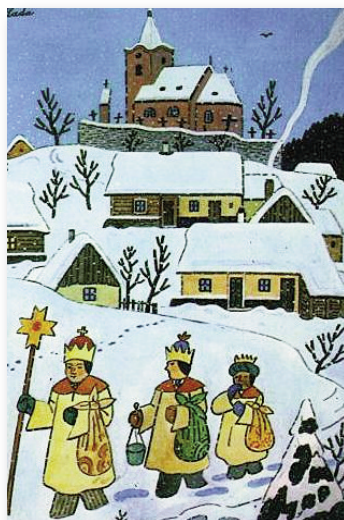
Predpokladá sa, že samotné koledy ako oslavné piesne majú pôvod v Rímskej ríši - oslavách nového roka - calendae. Odtiaľ pochádza aj používanie tohto slova u rôznych národov a národnosti.

U Slovanov sa koledy zväčša chápú ako ľudové piesne spievané pri príležitosti veľkých cirkevných sviatkov napríklad v období Vianoc. Bohatú tradíciu majú u Slovákov, Čechov, Ukrajincov, Rusov a Bulharov. V Srbsku sa tieto oslavné piesne nazývajú tiež koleda, v Slovinsku kolednica, u Rusov, Ukrajincov a Bielorusov - коляда. V Poľsku majú tieto piesne tiež veľkú popularitu a nazývajú sa kolędy. U týchto národov môže byť význam slova koleda chápaný širšie alebo naopak užšie ako ho chápeme my. Zároveň napríklad u Rusov a Poliakov je veľa kolied, ktoré nemajú len ľudový pôvod - boli skomponované. U Rumunov je koleda colinda, u Francúzov tsalenda u anglicky hovoriacich - Christmas Carol. U Grékov v Grécku a na Cypre je to Kálanda, u Nemcov a Rakúšanov je to Weihnachtslied.

Keďže Vianoce sú slávené v rôznych štátoch sveta, najznámejšie vianočné koledy a piesne boli prekladané do jazykov mimo

svojho originálneho pôvodu. Medzi takéto najznámejšie skladby patrí Tichá Noc - Stille Nacht, ktorá bola predložená snáď do všetkých jazykov na svete. Vznikla v roku 1818 a jej autormi sú Joseph Mohr a Franz Xaver Gruber. Veľmi známa je aj koleda Adeste Fideles, ktorej autorom textu je John Francis Wade. Z latinského textu bola tiež preložená do rôznych jazykov sveta. In Dulci Jubilo patrí medzi najstaršie doteraz spievané koledy. Vznikla v prvej polovici 14. storočia a jej pôvodný text je latinsko - nemecký. Zaujímavý je aj pôvod vianočnej piesne Carol of the Bells, melódia ktorej pochádza z ukrajinskej piesne.

Aj keď nám už často splyva význam slov koleda a vianočná pieseň, vianočné koledy sa viažu k sviatku narodenia Ježiša Krista, kým vianočné piesne sú koncipované širšie a viažu sa k vianočnému obdobiu, ako napr. Rolničky, Rolničky, O Tannenbaum, Jingle Bells.

OZDOBENÝ STROMČEK POCHÁDZA Z NEMECKA

História vianočného stromčeka, obľúbeného na celom svete, sa začala písať v nemeckom protestantskom prostredí.

Prvá písomná zmienka o stavaní ozdobeného stromčeka pochádza z roku 1507 od kazateľa Geislera z Alsaska. Johann Wolfgang Goethe opisuje stromček u strýka v roku 1765. V roku 1815 sa spomína prvý stromček v Gdaňsku, v roku 1817 vo Viedni, v roku 1819 v Budíne, v roku 1837 v Paríži, v roku 1828 vo Westminsterstom paláci v Londýne a v roku 1833 v Ríme.

Na naše územie sa tradícia zdobiť vianočný stromček dostala až koncom 18. storočia z Nemecka. Najprv sa udomácnil v mestskom prostredí a až koncom 19. storočia začal prenikať na vidiek. Na východné Slovensko sa dostal dokonca až medzi vojny. Dovtedy sa v izbách vešali rôzne slamené predmety, snopy obilia a zelené vetvičky. Aj stromček býval spočiatku zavesený v kúte alebo v strede izby vrcholcom k zemi. Jednoznačnú príčinu, prečo sa práve ihličnatý stromček stal symbolom Vianoc,

nepoznáme. Isté však je, že je s nimi spätý veľmi pevne. Zdobia ho aj ateisti, výnimku tvoria iba Svedkovia Jehovovi, ktorí neuznávajú žiadne sviatky.

V ľudových obradoch symbolizovala zeleň zrod nového života. Stromy požívali veľkú úctu. Pripisovala sa im schopnosť zaháňať zlých duchov, až do stredoveku sa pod stromy pochovávalo, zelenými vetvičkami sa hľadali poklady a zaháňali bosorky. To však súviselo skôr s poverami vo vidieckom prostredí, kam vianočný stromček prenikol až neskôr. Jeho tradíciu založilo mesto ako výsledok estetizácie sviatočného obradu. Dedina obohatila estetickú funkciu stromčeka stotožnením so svojimi magickými úkonmi. V ľudovom prostredí sa zdobil najrôznejšími plodmi: jabĺčkami, orechmi, venčekmi zo strukovín, obilnými snopmi alebo koláčikmi. Vo východných lokalitách vyjadroval blížiacu sa jar, a preto naň pripevňovali vtáčiky zo slamy alebo cesta a výdušky vajíčok. Symboliku bohatstva a hospodárskeho zdaru prekryla v niektorých oblastiach liečebná funkcia. Na východnom Slovensku chránil prút z vianočného stromčeka dobytok pred vorožilami - strigami a zvieratá sa ním vyhánali na prvú pašu. vianočných piesní.

DODATOČNÉ OZNAMY

Betlehemci a koledníci (roznášači betlehemskeho svetla) - chcem poprosiť všetky decká a mládež, ktorí majú záujem pomôcť počas týchto Vianoc s roznášaním betlehemskeho svetla na Štedrý deň, čiže byť koledníkmi ako aj mládež - chlapcov ohľadom betlehemcov, aby boli takí dobrí sa mi prihlásiť do stredy, aby už na detskej sv. omši ako aj potom na mládežníckej sme vedeli aký je stav. V stredu večer po detskej sv. omši budú rozdane koledníkom – deckám texty na koledu v tomto roku. Mládeži – chlapcom budú poslané mailom alebo vytlačené hneď ako budem vedieť, že pre koho. Ďakujem veľmi pekne už vopred.

Farský silvestrovský ples - už sú k dispozícii lístky na Farský silvestrovský ples ako aj je plagát na dverách. Všetci ste srdečne pozvaní, polovica lístkov je už vypredaná. Zároveň chcem poprosiť, kto môže dať nejakú cenu do tomboly, budeme veľmi radi.

MODLIŤ SA AKO JEŽIŠ

Adorácia

V minulom čísle sme trochu viac hovorili o tom, že adorácia udáva smer celej modlitby. Ďalej, že nám pripomína Božiu identitu a Božiu ochotu. Treťou vecou je, že adorácia človeka očisťuje.

Niekoľkominútovým zvelebením Boha za to, kým je, sa náš duch postupne zjemňuje a náš postoj sa mení. Pálčivé problémy, ktoré sme tak veľmi chceli predniesť pred Pána, sa nám zdajú menej dôležité. Hľadiac na Božiu veľkosť z nás opadá pocit zúfalstva a my môžeme úprimne vyznať: „Veľmi sa z teba teším, Pane, a je mi dobre.“ Adorácia našu dušu očisťuje a pripravuje nás počúvať Pána.

Napokon, adorácia je miestom naozaj vhodným na začiatok, pretože Boh je hoden adorácie. Malo by byť nemožné prejsť modlitbou „Otče náš“ bez toho, aby sme padli v bázni nad týmto neuveriteľným zázrakom. „Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec: voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme, hovorí 1. Jánov list 31. Boh, ktorý je všemohúci, vševedúci a všadeprítomný, ten, ktorý nás miluje, stráži a dáva dobré dary – je naozaj úžasným Bohom! Náš nebeský Otec je hoden každej chvály, a preto sa mu hneď v úvode odovzdajme.

Adorácia je mnohým ľuďom cudzia a možno sa sami budete cítiť trochu neohrabane, keď

sa o ňu prvýkrát pokúsíte. Ako keď sa začnete venovať niečomu novému – športu, počítačovému programu, práci – musíte si vyhrnúť rukávy a začať intenzívne pracovať, aby sa vám darilo. Po chvíli urobíte pokrok v oboch smeroch – pôjde vám to ľahšie a budete výkonnejší. Čo sa týka adorácie, je to rovnaké. Len čo sa stane podstatou stránkou vášho modlitebného života, zistíte, že sa bez nej nezaobídete.

Vyznanie hriechov: priznávanie vlastných chýb

Vyznanie hriechov je pravdepodobne oblasťou osobnej modlitby, na ktorú sa najčastejšie zabúda. Často počujeme modliť sa ľudí na verejnosti: „Pane, odpusť nám naše mnohé hriechy.“ Výsledok toho je, že ponechávame takýto postoj i vo svojom osobnom modlitebnom živote. Všetky svoje hriechy hodím na jednu kopy bez toho, aby sme sa na ne pozreli, a povieme: „ Bože, mohol by si sa prosím postarať o celú tú špinavú hromadu?

Takýto postoj vyznania hriechov je obrovským zbabelým útekem Keď hodím do jedného vreca všetky svoje hriechy a vyznám ich hromadne, neprecítim bolesť, rozpaky alebo hanbu, ktorú by som mal vo svojom vnútri cítiť. No ak tieto hriechy vyberiem z kopy postupne, jeden za druhým, a pomenujem ich, je to niečo úplne iné.

Veľa múdrosti pri správnom vyznávaní hriechov a nádherné chvíle pri adorovaní!

(Dominika Čechová)

Zdroj: Hybels, B.: Dopraj si prepych modlitby

PRÍBEHY

Staré husle

Na dražbe vyvolávač zdvihol husle. Boli poškriabané a obdraté. Viseli z nich uvoľnené struny. Vyvolávač si myslel, že netreba strácať veľa času so starými husľami a ukázal ich s úsmevom.

„Páni, koľko ponúknete? Začíname od päťsto korún.“

„Päťstopäťdesiat!“ zvolal ktosi. Potom šesťsto.

„Osemsto,“ povedal ďalší. Potom tisíc.

„Tisíc korún po prvé, tisíc korún po druhé, tisíc korún...“

Zozadu miestnosti pristúpil muž so šedivými vlasmi a vzal do ruky slák.

Vreckovkou oprášil staré husle, natiahol uvoľnené struny, nástroj pevne chytil do ruky a zahral čistú a nežnú melódiu ako anjelský spev.

Keď hudba doznela, vyvolávač pokojne hlbokým hlasom povedal: „Koľko ponúkate za staré husle?“ A zdvihol ich aj so sláčikom.

„Desaťtisíc. Kto povie dvadsaťtisíc? Dvadsaťtisíc! A kto povie tridsaťtisíc? Tridsaťtisíc po prvé, tridsaťtisíc po druhé, tridsaťtisíc po tretie, pririeknuté,“ povedal vyvolávač.

Ľudia zatlieskali, ale niektorí sa pýtali: „Čo zmenilo cenu huslí?“

Zaznela pohotová odpoveď: „Dotyk majstra.“

Sme staré zaprášené a opotrebované nástroje. Sme však schopní vydať vznešenú harmóniu. Stačí na to dotyk Majstra.

„Tu som, Bože môj. Hľadáš ma? Čo chceš? Nemám ti čo dať.“

Po našom poslednom stretnutí som neodložila pre teba nič.

Nič... Neurobila som nič. Bola som veľmi unavená.

Nič... Nepovedala som dobré slovo. Bola som veľmi smutná. Nechcem žiť. Nuda. Sterilnosť.

- Ponúkni to.

Netrepezlivosť vidieť každý deň, deň neužitečne zakončený; túžbu odpočívať; oslobodená od povinností, záväzkov, ľahostajnosť robiť dobre, únava z teba, môj Bože!

- Ponúkni to.

Ľahostajnosť duše, výčitky pre apatiu, nevšímavosť a ešte silnejšia nevšímavosť, výčitky...

Potreba šťastia, vyčerpávajúca nežnosť, bolesť byť tým, kto som, bez úniku...

- Ponúkni to.

Nepokoj, zmätky, strach, pochybnosti.

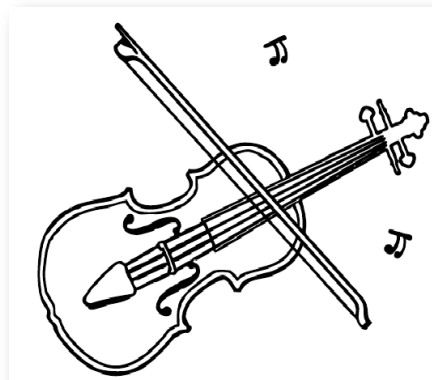
Pane! Tak ako nejaký handrár obchádzaš ľudí a zbieraš... odpadky a smeti. Čo s tým chceš, Pane, robiť?

- Nebeské kráľovstvo.“

(Marie-Noél)

(Anna Sabolová ml.)

Zdroj: Bruno Ferrero: Niekedy stačí jeden slnečný lúč

„Milovať a slúžiť“ – téma novej knihy o Svätom Otcovi Františkovi

Vatikán 10. decembra (RV)

„Milovať a slúžiť. Historický realizmus pápeža Františka“ je názov novej knihy, ktorú predstavia v stredu 11. decembra v Ríme za účasti autora Lorenza Leuzziho, zástupcov vydavateľstva Libreria Editrice Vaticana a viacerých významných osobností Ríma. Mons. Lorenzo Leuzzi je pomocným biskupom Rímskej diecézy, zodpovedným za univerzitnú a zdravotnícku pastoračiu.

V anotácii ku knižnej novinke sa uvádza: „Milovať a slúžiť“ sú dve slová, ktoré veľmi dobre zhŕňajú pápežov pohľad teológie a pastoračie. Láska je kľúčom k výkladu dejín spásy. Pápež František dobre pochopil historický okamih: evanjelizácia nebola nikdy tak nevyhnutná, ako je tomu teraz, a to nielen pre Cirkev, ale aj pre ľudskú spoločnosť. Ježiš Nazaretský je ten, ktorý je Živý, je prítomný v dejinách i v Cirkvi a človek žijúci v súčasnej spoločnosti ho stále môže stretnúť. Je tu však jeden veľký rozdiel oproti minulosti. Zatiaľ čo kedysi sa takéto stretnutie radilo medzi duchovné a spoločenské potreby človeka, dnes je rozhodujúce pre budúcnosť celej spoločnosti, pre nasmerovanie našej cesty smerom k životu časnému i večnému, a nie k smrti.

Sväté omše spojené s vyslaním koledníkov s biskupmi Slovenska

Bratislava 10. decembra (TK KBS) Okolo 25-tisíc koledníkov navštívi tento rok počas Vianoc rodiny slovenských farností. Do 19. ročníka koledníckej akcie Dobrá novina, ktorú organizuje eRko-Hnutie kresťanských spoločenstiev detí, je už prihlásených vyše tisíc obcí. Tradičné koledovanie, spojené so zbierkou na pomoc ľuďom v núdzi v afrických krajinách, sa začne 25. decembra 2013 a bude trvať do 6. januára 2014.

Z výťažku koledníckej zbierky budú podporené rozvojové projekty v Keni, Južnom Sudáne, Etiópii či Ugande, zamerané predovšetkým na deti s postihnutím. Aj preto sa mottom tohtoročného koledovania stalo heslo Rovnaký meter na každého, zdôrazňujúce myšlienku, že každá ľudská bytosť má rovnaké právo na dôstojný život.

Počas tretieho adventného víkendu požehnajú koledníkov na slávnostných svätých omšiach biskupi vo svojich diecézach a vyšlú ich ohlasovať radostnú zvesť o narodení Krista.

Nedeľa 15. decembra 2013

Košická arcidiecéza

Farský kostol sv. Martina z Tours, Kapušany, svätá omša o 10.30

Farský kostol svätých košických mučeníkov, Humenné, svätá omša o 10.30

Farský kostol svätých košických mučeníkov, Košice, svätá omša o 11.30

Dobrá novina je verejná zbierka povolená Ministerstvom vnútra SR pod číslom SVS-OVS3-2013/023601 z 3. septembra 2013 na verejnoprospešný účel podpory rozvojových, humanitárno-charitatívnych a sociálnych projektov v afrických rozvojových krajinách.

(dodal Peter Malinovský)

Farské oznamy

V ČASE OD 16.12.2013 DO 22.12.2013

Upratovanie kostola - Pán Boh zaplať všetkým rodinám, ktoré boli v tomto týždni upratať nový kostol. Na budúci týždeň prosíme **rod. Sabolovu, rod. Markovu – Gorkého ul., rod. Sabolovu - Trepská ul.** Upratuje sa v sobotu poobede po predvianočnom spovedaní alebo v iný termín podľa dohody.

Vedenie modlitieb pred sv. omšami - V týždni od **22.12. – 28.12.** vedie modlitby horliteľka p. **Ľubka Chomjaková.**

Nácvik detského speváckeho zboru - pozývam všetky deti na nácvik detského speváckeho zboru klasicky v sobotu o **13³⁰** na faru.

Predvianočná sv. spoveď - v tomto týždni bude v našej farnosti predvianočná sv. spoveď a to klasicky vo štvrtok a v sobotu. Vo **štvrtok** v čase **14.00-17.00 hod.** a v **sobotu 9.00-12.00 hod.** Sv. prijímanie budeme dávať každých 45 min., zároveň bude prestávka pre kňazov tak v polovici. Chcem vás poprosiť do dobrú prípravu na sv. spoveď ako aj trpezlivosť pri čakaní. Samozrejme, že tak vo štvrtok ako v sobotu sa spovedá už v našom novom kostole.

Kalendár s fotkami z posviacky - došli zvyšné kalendáre na rok 2014 z posviacky, takže sa môžete zastaviť v sakristii. Máme dosť.

Zbierka na náš nový kostol a pastoračné centrum - dnes je 3. nedeľa v mesiaci, takže je zbierka na náš nový kostol a pastoračné centrum. Pán Boh zaplať za všetky vaše milodary.

Rozpis lektorov:

Nasledujúca nedeľa

8:00 - rod. Mičkaninova;

10:00 - rod. Baníkova - rod. Hrubovska;

18:30 - rod. Kokoruďova.

Kontakty

V prípade akejkoľvek potreby alebo nutnosti zaopatrenia je možné volať na nasledovné telefónne čísla:

Marek Kunder, farár - **0915 947 309;**

Anton Tatarko, kaplán - **0905 514 699;**

Pevná linka na faru - **057 4426 286.**

LITURGICKÝ PROGRAM OD 16.12.2013 DO 22.12.2013

PONDELOK	16.12.2013	Sv. omša: 18 ⁰⁰ (K+T) Poklona Sv. Oltárnej: 18 ⁴⁵
UTOROK	17.12.2013	Sv. omša: 6 ³⁰ (K+T) <i>starý kostol</i>
STREDA	18.12.2013	Sv. omša: 6 ³⁰ (T) Sv. omša: 18 ⁰⁰ (K) <i>detská</i>
ŠTVRTOK	19.12.2013	Predvianočná sv. spoveď: 14 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰ Poklona Sv. Oltárnej: 17 ⁰⁰ Sv. omša: 18 ⁰⁰ (T+K)
PIATOK	20.12.2013	Sv. omša: 6 ³⁰ (T) Sv. omša: 18 ⁰⁰ (K) <i>mládežnícka</i>
SOBOTA	21.12.2013	Predvianočná sv. spoveď: 9 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰ Sv. omša: 18 ⁰⁰ (T+K)
NEDEĽA 4. ADVENTNÁ NEDEĽA	22.12.2013	Sv. omša: 8 ⁰⁰ (K) Sv. omša: 10 ⁰⁰ (K) Pobožnosť sv. ruženca: 14 ³⁰ Sv. omša: 18 ³⁰ (T) <i>starý kostol</i>

„Modlitba sa pýta, čo sa páči jemu, a je viac poklonou a vďakou než prosbou. Pán predsa vie, čo potrebujeme.“ (bl. Ján XXIII.)

VYDÁVA

Združenie veriacich PRO NOBIS Čemerné

Tehelná 266, 093 03 Vranov nad Topľou; tel.č. 057/4426 286; 0915/947 309;

Redakciu vedie: M. Kunder; Jazyková úprava: M. Majzlíková; Grafická úprava: R. Majzlík

Vaše pripomienky, príspevky a návrhy čakáme na mariannum@gmail.com vždy vo štvrtok do 12:00

Redakcia si v prípade potreby vyhradzuje právo upravovať uverejňované príspevky.